

УДК 582.929.4.085:378.4(477.54-21)

ТИПОВІ ЗРАЗКИ РОДУ *THYMUS* L. (LAMIACEAE) В ГЕРБАРІЇ ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ В.Н. КАРАЗІНА (CWU)

В.О. Начичко*¹, Ю.Г. Гамуля²

¹ Львівський національний університет імені Івана Франка
вул. Черемшини, 44, Львів 79014, Україна

² Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Майдан Свободи, 4, Харків 61022, Україна

*Кореспондуючий автор: e-mail: nachychko@gmail.com

Nachychko V.O., Gamulya Yu.G. Typical specimens of the genus *Thymus* L. (Lamiaceae) in the herbarium of V.N. Karazin Kharkiv National University (CWU). **Studia Biologica**, 2019: 13(1); 145–160 • DOI: <https://doi.org/10.30970/sbi.1301.581>

У статті наведено результати ревізії та впорядкування колекції роду *Thymus* L. (Lamiaceae Martinov) у фондах гербарію Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна (CWU). У ході критичного вивчення гербарних зразків і аналізу протоколів було виявлено низку типових та оригінальних зразків 15 таксонів, запропонованих монографами роду *Thymus* М.В. Клоковим та Н.О. Десятовою-Шостенко: *Thymus armeniacus* Klokov & Des.-Shost., *Th. borysthenicus* Klokov & Des.-Shost., *Th. daghestanicus* Klokov & Des.-Shost., *Th. dimorphus* Klokov & Des.-Shost., *Th. dimorphus* [без рангу] *steppaceus* Klokov & Des.-Shost., *Th. dimorphus* Klokov & Des.-Shost. × *Th. marschallianus* Willd., *Th. dubjanskyi* Klokov & Des.-Shost., *Th. eltonicus* Klokov & Des.-Shost., *Th. kirgisorum* var. *creticola* Klokov & Des.-Shost., *Th. migricus* Klokov & Des.-Shost., *Th. mugodzharicus* Klokov & Des.-Shost., *Th. pseudograniticus* Klokov & Des.-Shost., *Th. pulegioides* subsp. *ucrainicus* Klokov & Des.-Shost., *Th. tschernjajevii* Klokov & Des.-Shost. і *Th. ziaratinus* Klokov & Des.-Shost. Станом на сьогодні цей матеріал представлений одним лектотипом, двома ізолектотипами, 40 синтипамі, 16 ізосинтипамі, п'ятьма паратипами, трьома ізопаратипами та двома оригінальними зразками. У наведеному анотованому переліку типових і оригінальних зразків для кожного таксону вказуються латинська назва з номенклатурною цитатою, основні синоніми, базова таксономічна література, відомості протоколу, номенклатурний тип і місце його зберігання, критичні зауваження до попередніх типіфікацій та/або окремих гербарних зразків.

Ключові слова: *Thymus*, гербарій CWU, оригінальний матеріал, номенклатурний тип, протолог

ВСТУП

Дослідження гербарних фондів, типіфікація назв таксонів і оприлюднення наявних унікальних зразків, що збереглися, є нелегкою, проте вкрай необхідною роботою ботаніків-систематиків і зберігачів фондів гербарних колекцій. Унаслідок складної історії розвитку гербарію Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна (CWU), численних переміщень і втрати частини гербарних зразків [1], достовірну інформацію про наявність оригінального матеріалу можна отримати виключно під час загальної інвентаризації та дослідження фондів колекцій.

Однією з найцінніших і найбільших за кількістю представленої матеріалу в гербарії CWU є колекція роду *Thymus* L. (Lamiaceae Martinov). Вона налічує понад 1000 гербарних зразків, що перебувають у складі двох підрозділів – “Флора України” та “Флора колишнього СРСР”. Серед цих зразків наявний оригінальний матеріал таксонів, описаних монографіями роду *Thymus* Н.О. Десятовою-Шостенко та М.В. Клоковим у різний час. У результаті інвентаризації та впорядкування фондів гербарію CWU, окрім виявлених раніше кількох типових зразків [8], знайдені інші численні типові матеріали. Тому метою представленої роботи було провести ревізію цих матеріалів і скласти анований перелік типових і оригінальних зразків роду *Thymus* в гербарії CWU.

МАТЕРІАЛИ ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕНЬ

Робота продовжує серію публікацій, присвячених критико-таксономічному та номенклатурному дослідженню представників роду *Thymus* [10–17]. У ній наведено список типових і оригінальних зразків, що на сьогодні зберігаються в гербарії CWU та були виявлені авторами під час ревізії й упорядкування фондів. Список згрупований за назвами таксонів, поданими в алфавітному порядку. Для кожного таксону вказуються латинська назва з номенклатурною цитатою, основні синоніми, базова таксономічна література, відомості протологу, номенклатурний тип і місце його зберігання, критичні зауваження до попередніх типіфікацій та/або окремих гербарних зразків. Окремо представлена назва, що не була валідно опублікована її авторами, але відповідний матеріал виявлено в гербарії. Акроніми гербаріїв наведено згідно зі зведенням “Index Herbariorum” (<http://sweetgum.nybg.org/science/ih/>). Зауваження стосовно типіфікації та номенклатури окремих таксонів зроблено відповідно до чинних правил ботанічної номенклатури [18]. Інформація про зразки подається за оригінальними описами або етикетками зі збереженням старих назв адміністративних одиниць.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ І ЇХНЕ ОБГОВОРЕННЯ

THYMUS L.

1. *Thymus armeniacus* Klokov & Des.-Shost. 1936, Труды Бот. ин-та (Баку), 2: 304; Клоков, 1954, Фл. СССР, 21: 556; Ахундов, 1957, Фл. Азербайджана, 7: 379; Меницкий, 1986, Нов. сист. высш. раст. 23: 129 pro syn. *Th. collinus* M. Bieb.; Меницкий, 1987, Фл. Армении, 8: 154, pro syn. *Th. collinus*.

За протологом: “Armenia, Stepanovan. Declivium lapidosum”.

Holotypus: “Армения, Степанаван, каменистый склон, 04.08.1934, Н.Л. Гурвич”, ВАК [5].

Paratypus: “Воен.-Груз. дорога. Дол. р. Белой Арагвы между сел. Пасанаур и Млеты, Душет. р. Между 3–4 км от Пасанаура. Прав. бер. реки. Щебенчатые склоны. № 100, 14.06.1935, [Н. Шостенко]”, CWU No 0054216; isoparatype: CWU NoNo 0054217, 0054218, 0054219.

Примітка: У протолозі [5] наведено голотип назви виду, а також низку опрацьованих гербарних зразків, які потрібно вважати паратипами. Виявлені в гербарії CWU матеріали відповідають зразку № 4, зазначеному в протолозі. На одному з аркушів (CWU No 0054217) є рукописна примітка “Помесь *armeniacus* × *caucasicus*”, зроблена, ймовірно, вже після опису виду.

2. *Thymus borysthenicus* Klokov & Des.-Shost. 1927, Тр. сільськогосп. наук. ком. Укр. (ботан.), 1, 3: 135; Клоков, Шостенко, 1938, Уч. зап. Харків. держ. ун-ту, 14: 139; Клоков, 1954, Фл. СССР, 21: 581; Клоков, 1960, Фл. УРСР, 9: 343; Меницкий, 1978, Фл. европ. части СССР, 3: 196; Крицька, 2014, Укр. бот. журн. 71, 3: 301; Князев, 2015, Бот. журн. 100, 2: 126.

За протологом: “In arenis borysthenicus meridionalibus (distr. Cherson, prope opp. Aleshki)... – Херсон. окр., раніше Днепр. у., с. Чулаковка. Песчаная степь (*Euph. Gerard.* + *Thymus.* + *Festuca ovina*)...”

Lectotypus: “Херсонский окр. (раніше Днепровск. уезд Таврич. г.), с. Чулаковка. Песчаная степь (*Euph. Gerard.* + *Thymus odorat.* + *Festuca ovina*), на кучугурах, 02.07.1926, Е. Лавренко”, “Neotypus, 22.02.2001, Л. Крицька”, KW No 025116 [8].

Syntypus: “*Thymus borysthenicus* Klok. et Shost. Корсунський монастир на Дніпрі. Херсонськ. окр. Піски; схили кучугури, 09.07.1926, М. Schalyt”, CWU No 0053207; isosyntypi: CWU NoNo 0053199, 0053201, 0053208, 0053213, 0053216.

Примітка: Під час першоопису виду М.В. Клоков і Н.О. Десятова-Шостенко [2] не вказали номенклатурний тип, а позначили його в більш пізній роботі [6], що деякі дослідники [8] розглядають як лектотипіфікацію. Проте це позначення лектотипу потрібно визнати невалідним. Справа в тому, що зразок, який обрано за тип у відповідній публікації [6], не представлений у переліку опрацьованих зразків (синтипів) у протолозі [2] й тому не належить до оригінального матеріалу. Позначення ж типу Л.І. Крицькою у 2014 р. [8] варто вважати не неотипіфікацією, а лектотипіфікацією, оскільки автор як тип обрала один із цитованих у протолозі синтипів [7].

На етикетці зразка CWU No 0053199 немає прізвища колектора. Належність зразка до зборів М. Шалита встановлена за датою і місцем збору й ідентичністю етикетки до подібних, де зазначено колектора (усі мають позначку “Ex Herbario Ascaniae Novae”). На зразку CWU No 0053216 немає ні первинного визначення, ні критичної нотатки з таким, хоча він належить до *Th. borysthenicus*. Вважаємо, що це один із серії дублетів синтипу, тобто ізосинтип. Загалом, інформація етикеток виявлених у гербарії CWU зразків, хоч і не дослівно, відповідає цитованому у протолозі [2] зразку № 7. Дата, місце збору та колектор зразків –

ідентичні. Беручи до уваги те, що більшість етикеток польові, ці зразки вважаємо відповідно синтипом і його дублетами – ізосинтипами.

Окрім наведених, у гербарії зберігаються дев'ять зразків (CWU NoNo 0053200, 0053202, 0053211, 0053212, 0053214, 0053215, 0053217, 0053218, 0053219), зібраних 09.07.1926 М. Шалитом і визначених у 1927 р. М.В. Клоковим та Н.О. Десятовою-Шостенко. Проте на етикетках цих зразків зазначено місце збору не “Корсунський монастир”, а “Корсунь”, тому, дотримуючись максимальної відповідності між змістом етикеток і даними протологу, згадані зразки ми не вважаємо ізосинтипами.

3. *Thymus daghestanicus* Klokov & Des.-Shost. 1936, Труды Бот. ин-та (Баку), 2: 308; Клоков, 1954, Фл. СССР, 21: 571; Тер-Хачатурова, 1967, Фл. Кавказа, 7: 427; Меницкий, 1986, Нов. сист. высш. раст. 23: 124.

За протологом: “Daghestan, reg. Chunsach (alt. distr. Avar.). In decl. merid. montis Gotzala (montositas Keger). In calcareis, 1700–1800 mt. s. m.”.

Holotypus: “Дагестан, Хунзахский р-н (б. Аварский округ), зап. склон горы Гоцала (Кегерское плато), известняк близ вершины, 1700–1800 м, 17.08.1935, Порецкий”, LE [5].

Paratypi: 1) “*Thymus*. Дагестан. Буйнакский округ, подъем на перевал от с. Арказ к с. Арака. Известняки у дороги. № 210, 26.08.1927, А. Порецкий, Г. Шульц”, “Голье зубчики, ланцетные [sine dat. et auct.]”, “Помесь *collin.* × *Dessiat.* [sine dat. et auct.]”, CWU No 0054254;

2) “*Thymus*. Дагестан. Хунзахский район (б. Аварский окр.). Хунзахское плато, между укр. Хунзахи и с. Батланч. Лугово-степ. склон около 1700 м. № 14, 16.07.1931, А. Порецкий”, “Отличается тем, что волоски на пластинке листа только по жилкам [sine dat. et auct.]”, CWU No 0054248.

Примітка: У протолозі автори навели голотип і додатково вказали низку опрацьованих гербарних зразків, які є паратипами відповідно [5]. Із них у гербарії CWU зберігаються зразки, які відповідають цитованим за №№ 2 та 6 із цього переліку. У випадку № 6 у протолозі допущена помилка під час цитування населеного пункту (назва села не Батланч, а Ботлих), що трактуємо як результат помилкового прочитання етикетки зразка CWU No 0054248.

4. *Thymus dimorphus* Klokov & Des.-Shost. 1927, Тр. сільськогосп. наук. ком. Укр. (ботан.) 1, 3: 119; Клоков, Десятова-Шостенко, 1932, Вісник. Київ. Ботсаду, 16: 90; Клоков, Шостенко, 1938, Уч. зап. Харків. держ. ун-ту, 14: 120; Клоков, 1954, Фл. СССР, 21: 500; Клоков, 1960, Фл. УРСР, 9: 316; Меницкий, 1978, Фл. европ. части СССР, 3: 203, pro sp. hybr.; Крицька, 2014, Укр. бот. журн. 71, 3: 303; Князев, 2015, Бот. журн. 100, 2: 137, pro sp. hybr.

За протологом: “Ukraina (Ucrainia) meridio-orientalis et meridio-occidentalis, Krym (Tauria – peninsula), Saucarus septentrionalis... – Степные склоны над Кальчиком...”

Lectotypus: “*Thymus dimorphus* m. Мариупіль. Степові схили над Кальчиком і плато перед зах. участком, 13.06.1925. М. Клоков”, “*Thymus dimorphus* sp. n., 03.06.1926, det. N. Desjatova-Shostenko”, “*Thymus dimorphus* Klokov. Holotypus, 21.06.1999, М. Шевера”, CWU No 0052940 (рис. 1, А); isolectotypus: CWU No 0052941 (рис. 1, Б) [6, 8].

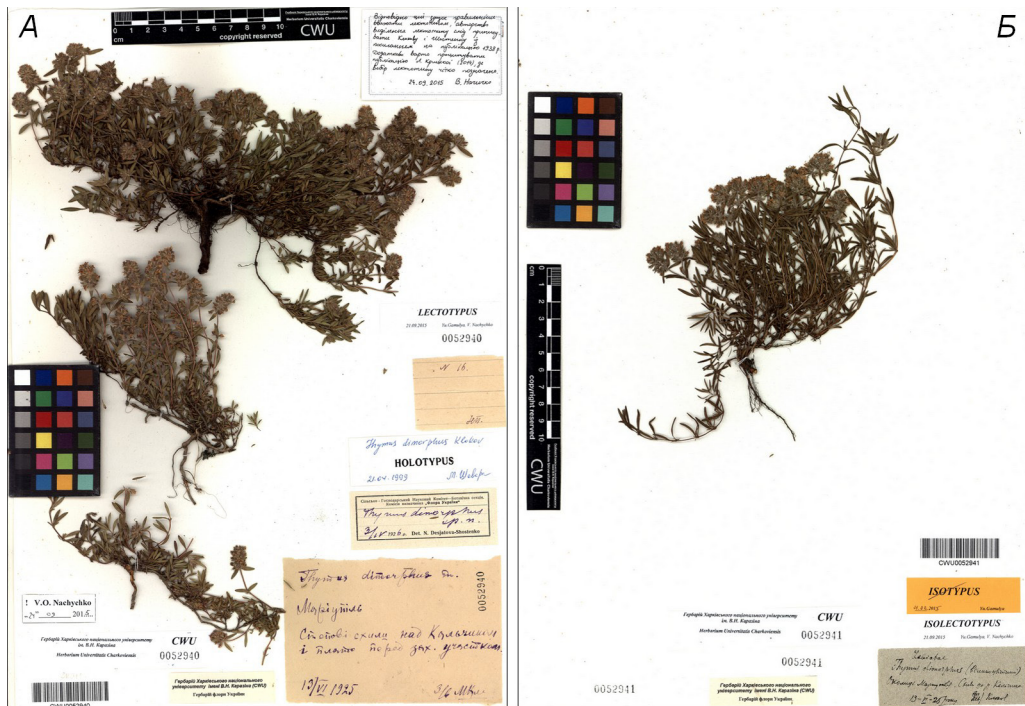

Рис. 1. Лектотип (А – CWU No 0052940) та ізолектотип (Б – CWU No 0052941) *Th. dimorphus*
 Fig. 1. Lectotype (A – CWU No 0052940) and isolectotype (Б – CWU No 0052941) of *Th. dimorphus*

- Syntypi:** 1) “*Thymus*. Мариуп. у., зап. ч. Бл. р. Берды. Каменистая степь, выходы гранита, 12.08.1924, М. Клоков”, “*Thymus dimorphus* m., 09.1925, det. M. Klokov”, CWU No 0050834; isosyntypus: CWU No 0050839;
- 2) “*Thymus dimorphus* m. Мариуполь Дон. губ. “Каменные могилы”. 7 в. к С. от ст. Розовка. Гранит, 11.08.1924, М. Клоков”, “*Thymus dimorphus* sp. nov., 03.04.1926, det. N. Desjatova-Shostenko”, CWU NoNo 0050827, 0050828;
- 3) “*Thymus dimorphus* m. Мариуполь Херс. губ. Старый Крым (7 в. на С. 3.). Гранит, 05.08.1924, М. Клоков”, “*T. dimorphus* sp. n., 03.06.1926, det. N. Desjatova-Shostenko”, CWU No 0052910;
- 4) “*Thymus dimorphus* m. et D.-Sh. Окол. Мариуполя на Донец. Шовкова балка. Граніт, 23.06.1925, М. Клоков”, “*Thymus dimorphus* sp. n., 04.04.1926, det. N. Desjatova-Shostenko”, CWU No 0050811; isosyntypus: CWU No 0052909;
- 5) “Мариупільська окр., р. Кальміус. Ігнатівка (біля лісу), 26.07.1925, М. Клоков”, “Подозрительное на пометь, но подобное на *Th. dimorphus* [sine dat. et auct.]”, CWU No 0052894;
- 6) “*Thymus dimorphus* m. Мариупільщина. Ст. Розовка. Кам’яні Могили. Кряж. Гранітові схили, 29.08.1925, М. Клоков”, “*Thymus dimorphus* sp. n., 04.04.1926, det. N. Desjatova-Shostenko”, CWU No 0050832; isosyntypus: CWU No 0050842;
- 7) “*Thymus dimorphus* sp. n. Мариупільщина. р. Берда. Ново-Спаське – Стародубівка, 26.08.1925, М. Клоков”, “*Thymus dimorphus* sp. n., 03.04.1926, det. N. Desjatova-Shostenko”, CWU No 0050825; isosyntypus: CWU No 0052895;

- 8) "*Thymus dimorphus* nob. ♀ Маріупіль на Донеч. Степові схили по дорозі на Ст. Крим, 22.06.1925, М. Клоков", CWU No 0050837; isosyntypus: CWU No 0050838;
- 9) "*Thymus dimorphus*. Схили балки біля р. Кальчика, 22.06.1925, М. Клоков", CWU No 0050862;
- 10) "*Thymus dimorphus*. Маріупіль на Донеч. Схили до р. Кальміюса по її лівому боці, 12.06.1925, М. Клоков", CWU No 0050810;
- 11) "*Thymus dimorphus* Klok. et D.-Sh. Маріупільська окр., р. Кальміюс. Красновка, 23.07.1925, М. Клоков", "*Thymus dimorphus* sp. n., 04.04.1926, det. N. Desjatova-Shostenko", CWU No 0052913; isosyntypus: CWU No 0052914;
- 12) "Маріупольська окр., р. Кальміюс, за Красновкою через річку. Граніт, 24.07.1925, М. Клоков", "*Thymus dimorphus* sp. n., 03.04.1926, det. N. Desjatova-Shostenko", "чаша 3,5 мм [sine dat. et auct.]", CWU No 0052911;
- 13) "*Thymus dimorphus*. Маріупольська окр., р. Кальміюс. Дорога от Сартани до Красновки, 23.07.1925, М. Клоков", "*Thymus dimorphus* sp. nov., 04.04.1926, det. N. Desjatova-Shostenko", CWU No 0050843; isosyntypus: CWU No 0050800;
- 14) "*Thymus dimorphus* Klok. et Sh. Сталінський окр. р. Кальміюс. Бешево. Вапн. відслонення і степові схили, 01.08.1925, М. Клоков", "*Thymus dimorphus* nob., 1926, det. Desjatova-Shostenko", CWU No 0050776; isosyntypus: CWU No 0050775;
- 15) "*Thymus dimorphus* Klok. et D.-Sh. Маріупіль. Піски біля Ляпіного – сухі. (Асоціація *Carex colchica* + *Secale fragile* + *Euphorbia gerardiana*) поширення sp. i sol., 14.06.1925, М. Клоков", "*Thymus dimorphus* sp. nov., 04.06.1926, det. N. Desjatova-Shostenko", CWU No 0050801;
- 16) "*Thymus dimorphus* Klok. et D.-Shost. Маріупіль. Піски біля моря. Ляпіно, 14.06.1925, М. Клоков", "*Thymus dimorphus* sp. n., 04.04.1926, det. N. Desjatova-Shostenko", CWU No 0050824;
- 17) "*Thymus dimorphus* m. et D.-Sh. Маріупіль на Донеччині. За портом. На лесовій кручі до моря, 18.06.1925, М. Клоков", "*Thymus dimorphus* sp. n., 03.04.1926, det. N. Desjatova-Shostenko", CWU No 0050774; isosyntypus: CWU No 0052912;
- 18) "*Thymus dimorphus*. Мелітопольщина, р. Молочна. Терпець – Богданівка, 11.08.1925, М. Клоков", "*Thymus dimorphus* sp. nov. 04.04.1926, det. N. Desjatova-Shostenko", CWU No 0052924;
- 19) "*Thymus dimorphus*. Мелітопольщина, р. Молочна, степові схили до Мордвинівки, 16/17.08.1925, М. Клоков", CWU No 0052886.

Примітка: У протолозі *Th. dimorphus* тип назви виду не вказано, а подано перелік опрацьованих гербарних зразків (синтипів) [2]. У пізнішій публікації [6] М.В. Клоков і Н.О. Шостенко в якості типу позначили зразок "Маріуполь. Степные склоны над Кальчиком 13/VI 1925 г., цв., Клоков. Герб. Бот. Ин-та ХГУ. Харьков", що відповідає № 17 у переліку цитованих у протолозі синтипів. Станом на сьогодні цитований зразок представлений двома зборами з різними інвентарними номерами і трохи відмінним змістом етикеток. Тому позначення типу авторами таксону є першим етапом лектотипіфікації. Другий (фінальний) етап лектотипіфікації здійснила Л.І. Крицька [8], яка один зі згаданих зборів позначила як лектотип, а інший запропонувала розглядати як ізолектотип. Інші 19 виявлених в гербарії CWU синтипів (деякі з ізосинтипами) відповідають цитованим у протолозі №№ 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 19,

20, 21, 22, 23, 24, 28, 29, 30, 46 і 47 відповідно. У цьому разі дата збору зразків CWU NoNo 0052910, 0050862, 0052913, 0052914, 0050800, 0050843, 0052886 дещо відрізняється від представленої у протолозі (розбіжності переважно в одній цифрі в номері дня чи місяця), хоча решта інформації ідентична. Це трактуємо як друкарські помилки, допущені в протолозі. Зразок CWU No 0050775 без визначення на етикетці. Втім, його вважаємо дублетом зразка CWU No 0050776 (ізосинтипом), оскільки він міститься серед матеріалу *Th. dimorphus*, є представником цього виду і має ідентичний зміст етикетки, що відповідає цитованій у протолозі. Деякі з цитованих зразків представлені двома (CWU NoNo 0050801, 0050862) або трьома (CWU No 0050776) аркушами з однаковим інвентарним номером. Зразки ж CWU NoNo 0050827 і 0050828 є частиною одного збору і були оформлені на двох аркушах із різними інвентарними номерами під час упорядкування фондів.

5. *Thymus dimorphus* [без рангу] *steppaceus* Klokov & Des.-Shost. 1927, Тр. сільськогосп. наук. ком. Укр. (ботан.) 1, 3: 122, pro var. (subsp.?).

За протологом: “In steppis calcareis circum Stalino (alt. Jusovka) prov. alt. Jekaterinoslav”.

Syntypi: 1) “*Thymus dimorphus* m. et D.-Sh. ssp. *steppaceus* n. Юзовка. Донбас. Околиці на південь, 30–31.05.1924, М. Клоков”, “*Thymus dimorphus* sp. n. *steppaceus*, 04.04.1926, det. N. Desjatova-Shostenko”, CWU No 0050804;

2) “*Thymus dimorphus steppaceus* K. et Sh. Юзівський пов. Степова ділянка на шляху до Ларинського кар’єру, 30.05.1924, М. Клоков”, CWU No 0050805;

3) “*Thymus dimorphus* K. et D.-Sh. *steppaceus* n. Юзово. Донбас. Схили над Кальміусом. Ларинський кар’єр, 30.05.1924, М. Клоков”, “*Thymus dimorphus* Klok. et D.-Sh. *steppaceus* n., 1925, det. M. Klokov”, CWU No 0050807.

Примітка: У протолозі автори чітко не вказали ранг внутрішньовидового таксону, наводячи його як “var. (subsp.?)” [2]. Втім, комбінація *Th. dimorphus* [без рангу] *steppaceus* є дійсно оприлюдненою і може в подальшому бути базіонімом для нових комбінацій у певних рангах. У протолозі також не вказано тип відповідної назви, а подається лише перелік опрацьованих гербарних зразків. Тому ці зразки, які всі виявлені в гербарії CWU, є синтипамі, з яких у подальшому має бути обраний лектотип.

У протолозі дата збору зразка CWU No 0050804 цитується як “31/1924” [2], що є очевидною друкарською помилкою.

6. *Thymus dimorphus* Klokov & Des.-Shost. × *Th. marschallianus* Willd.: Клоков, Десятова-Шостенко, 1927, Тр. сільськогосп. наук. ком. Укр. (ботан.) 1, 3: 136.

За протологом: “Маріуп. окр., Темрюк. район, Кам’яні Могили. Унизу на гранітових виступах зрідка... р. Кальміус, с. Ігнатівка, біля лісу...”

Specimina originalia: 1) “Маріупіль. окр., Темрюк р. Кам’яні Могили. Унизу на гранітових виступах, зрідка, 20.06.1925, М. Клоков”, “*Thymus dimorphus* × *marschallianus* [1925 – В.Н. і Ю.Г.: дата встановлена за тотожними зразками], det. M. Klokov”, CWU No 0052884;

2) “*Thymus marschallianus* Willd. × *dimorphus* n. hybr. nov. Маріупольська окр. р. Кальміус, с. Ігнатівка, біля лісу, 26.07.1925, М. Клоков”, “Форма с плодами *поліморфізм?* или ? *Thymus dimorphus*, [sine dat.], det. Н. Шостенко”, CWU No 0052727.

Примітка: У протолозі [2] гібридна формула цього гібриду наводиться як “*Thymus marschallianus* × *Th. dimorphus*”, що, згідно з рекомендаціями правил ботанічної номенклатури [18], має бути виправлено до “*Thymus dimorphus* × *Th. marschallianus*”.

У гербарії CWU зберігаються всі зразки, які опрацьовувались для складання діагнозу гібриду М.В. Клоковим та Н.О. Десятовою-Шостенко і наведені у пролозі як *specimina examinata* [2]. Зважаючи на те, що гібрид не описаний під окремою бінарною назвою, а наводиться за допомогою гібридної формули і, таким чином, не потребує номенклатурного типу, ці зразки трактуємо лише як оригінальні.

7. *Thymus dubjanskyi* Klokov & Des.-Shost. 1932 (“1931”), Изв. бот. сада АН СССР, 30: 545; Клоков, Шостенко, 1938, Уч. зап. Харків. держ. ун-ту, 14: 138; Клоков, 1954, Фл. СССР, 21: 577; Меницкий, 1978, Фл. европ. части СССР, 3: 198, pro syn. *Th. cimicinus* Blum ex Ledeb.; Васюков, Саксонов, 2013, Бот. журн. 98, 4: 505; Князев, 2015, Бот. журн. 100, 2: 128. – *Th. rariflorus* K. Koch var. *dubjanskyi* (Klokov & Des.-Shost.) Ronniger, 1932, Repert. Spec. Nov. Regni Veg. 31: 153.

За протологом: “Rossia eur. media-ad Volgam... – г. Хвалынск, горный щебнистый склон горы Каланча...”

Lectotypus: “Саратовская губ., Хвалынский у., окр. г. Хвалынска, южный щебнистый склон горы Каланча, 8.07.1927, Смирнов”, LE [6].

Syntypus: “*Thymus cimicinus* Blum. Окр. г. Хвалынска. Меловые горы, 22.07.1926, К.Т. Сухоруков”, “*Thymus dubjanskyi* Klokov et Des.-Shost., 04.1928, det. M. Klokov et N. Desjatova-Shostenko”, CWU No 0053635.

Примітка: У протолозі голотип назви виду не вказано, а наводиться лише перелік досліджених гербарних зразків (синтипів) [3]. У пізнішій публікації [6] М.В. Клоков і Н.О. Шостенко як номенклатурний тип позначили один зі синтипів, що потрібно розглядати як лектотипіфікацію. У гербарії CWU на сьогодні представлений один із процитованих у протолозі синтипів.

8. *Thymus eltonicus* Klokov & Des.-Shost. 1932 (“1931”), Изв. Бот. сада АН СССР, 30: 542; Клоков, Шостенко, 1938, Уч. зап. Харків. держ. ун-ту, 14: 143; Клоков, 1954, Фл. СССР, 1954, 21: 587; Меницкий, 1978, Фл. европ. части СССР, 3: 197, pro syn. *Th. kirgisorum* Dubj.; Князев, 2015, Бот. журн. 100, 2: 127.

За протологом: “Rossia eur. austro-orientalis (ex oriente ad Volgam inferior)... – окрестности оз. Эльтона, в выемке близ полотна ж. д...”

Lectotypus: “Цариц. губ. Ленинск. у. окрестности оз. Эльтона. В выемках близ полотна ж. д., 21.08.1926, Kazakevicz”, SARAT [6].

Syntypus: “? *Thymus mugodzaricus* Klok. et Des.-Shost. Окр. Сарепты, [sine dat.] А. Беккер, “*Thymus eltonicus* Klok. et Shost., 03.1937, det. M. Klokov et N. Desjatova-Shostenko”, CWU No 0054223.

Примітка: У протолозі голотип назви виду не вказано, а наводиться лише перелік досліджених гербарних зразків (синтипів) [3]. Номенклатурний тип було позначено у пізнішій публікації авторів таксону [6], що потрібно розглядати як лектотипіфікацію. Виявлений нами зразок у гербарії CWU відповідає першому з процитованих як *specimina examinata* зразків протологу. Очевидно, М.В. Клоков і Н.О. Шостенко вивчали його під час опису виду, але нотатка до зразка була написана пізніше.

9. *Thymus kirgisorum* var. *creticola* Klokov & Des.-Shost. 1932 ("1931"), Изв. Бот. сада АН СССР, 30: 541; Клоков, Шостенко, 1938, Уч. зап. Харків. держ. ун-ту, 14: 142, pro subsp.; Клоков, 1954, Фл. СССР, 1954, 21: 586.

За протоологом: "Сталинградский у., сел. Захаровка, меловые горы...; хут. Щепкин "меловый шпиль" к В от села...; с. Каменный Брод, меловые горы у села...; с. Чухонастовка, меловые обнажения к З от села у дороги в Таловку...; хут. Буров..."

Syntypi: 1) "*Thymus cimicinus* Blum. Саратовская губ., Царицин. у. С. Захаровка, меловые горы, 23.06.1921, Л. Казакевич", "*Thymus cretaceus* Klok. et Des.-Shost., 04.1928, det. M. Klokov et N. Desjatova-Shostenko", "*kirg.* [– В.Н. і Ю.Г.: дописано пізніше]", CWU No 0054229;

2) "*Thymus cimicinus* Blum. Саратовская губ., Царицинского уезда хут. Щепкин, "Меловый шпиль" к востоку от села, 11.06.1921, Л. Казакевич", CWU No 0054230;

3) "*Thymus cimicinus* Blum. Саратовская губ., Царицинского уезда с. Каменный Брод. Меловые горы у села, 15.06.1921, Л. Казакевич", "*Thymus kirgisorum* Dub. *creticola* nob., 11.1932, det. M. Klokov et N. Desjatova-Shostenko", CWU No 0054231;

4) "*Thymus odoratissimus* MB. Саратовская губ., Царицинский уезд, с. Чухонастовка, меловые обнажения к зап. от с. у дороги в Таловку, 10.07.1920, Д.Г. Виленский", "*Thymus cretaceus* Klok. et Des.-Shost., forma *monstrosa*, 05.1928, det. M. Klokov et N. Desjatova-Shostenko", CWU No 0054228;

5) "*Thymus serpyllum*. Хут. Буров (Сарат. губ.), 12.06.1903, В. Талиев", "*Thymus cretaceus* Klok. et Des.-Shost., 04.1928, det. M. Klokov et N. Desjatova-Shostenko", "*kirg.* [– В.Н. і Ю.Г.: дописано пізніше]", CWU No 0054227.

Примітка: У протолозі автори не вказали голотип назви різновиду, а навели тільки перелік опрацьованих гербарних зразків (синтипів) [3]. Усі ці зразки виявлено в гербарії CWU, і з них у подальшому має бути обраний лектотип.

10. *Thymus migricus* Klokov & Des.-Shost. 1936, Труды Бот. ин-та (Баку), 2: 302; Клоков, 1954, Фл. СССР, 21: 551; Ахундов, 1957, Фл. Азербайджана, 7: 375; Тер-Хачатурова, 1967, Фл. Кавказа, 7: 419; Jalas, 1982, Fl. Iranica, 150: 543; Меницкий, 1986, Нов. сист. высш. раст. 23: 134 pro syn. *Th. kotschyanus* Boiss. & Hohen. – *Th. kotschyanus* var. *migricus* (Klokov & Des.-Shost.) Ronniger ex Rech.f., 1954, Phytion (Horn), 5: 292. – *Th. kotschyanus* subsp. *migricus* (Klokov & Des.-Shost.) Menitsky, 1987, Фл. Армении, 8: 152.

За протоологом: "Transcaucasia, Armenia, distr. Migri, inter pp. Kartshevan et Agarak. In fruticetis 1400–1500 m".

Holotypus: "Transcaucasia, Armenia, distr. Migri, inter pp. Kartshevan et Agarak, in fruticetis 1400–1500 m, 08.06.1934, J. Karjagin", БАК [5]; isotypus: LE [9].

Paratypus: "*Thymus*. Transcaucasia, Armenia, distr. Migri, judum Migri-Gjunej, inter m. Geldzhik et m. Ketshmas. In alpinis (decliv. septentr.) ca. 2700 m, 20.08.1932, I. Karjagin", "Помесь ([...]); *migricus* ? [sine dat. et auct.]", CWU No 0054256.

Примітка: У протолозі автори назви виду навели голотип, а також перелік опрацьованих гербарних зразків, які є паратипами [5]. Виявлений нами зразок у гербарії CWU відповідає зразку № 1 із цитованих у протолозі опушених форм *Th. migricus*. Тому його вважаємо паратипом.

11. *Thymus mugodzharius* Klokov & Des.-Shost. 1932 ("1931"), Изв. Бот. сада. АН СССР, 30: 534; Клоков, Шостенко, 1938, Уч. зап. Харків. держ. ун-ту, 14: 131;

Клоков, 1954, Фл. СССР, 1954, 21: 561; Меницкий, 1978, Фл. европ. части СССР, 3: 201, pro syn. *Th. guberlinensis* Iljin; Князев, 2015, Бот. журн. 100, 2: 129.

За протоологом: “Южный Урал (б. Уфимская г., б. Стерлитамакский у. – крайний северный пункт), западный Казахстан (на юго-восток до бб. Актюбинского, Челкарского и Кустанайского уу. б. Тургайской обл.)... – Мугоджары, верховья р. Талдыка...”

Lectotypus: “б. Актюбинская губ., Мугоджары, верховья р. Талдыка, 10.07.1927, И.М. Крашенинников”, LE [6].

Syntypus: “*Thymus mugodzharcicus* Klok. et Des.-Shost. Скалистые обнажения на бер. р. Караганки к югу от пос. Севастопольского, 30.07.1927, В.А. Fedtschenko et N.Th. Gontsharov [Exsiccatum: Б.А. Федченко и Н.Ф. Гончаров “Растения восточной части Оренбургской губ. 1927 г. (Районы: Орский и Кваркенский)”, № 216]”, CWU No 0054253.

Примітка: У протолозі [3] не наведено голотип назви виду, а подано перелік великої кількості опрацьованих гербарних зразків (синтипів). Один із них виявлено нами у фондах гербарію CWU. Позначення типу назви виду його авторами у більш пізній роботі [6] потрібно розглядати як лектотипіфікацію, а запропонований типовий зразок – як лектотип *Th. mugodzharcicus*.

12. *Thymus pseudograniticus* Klovov & Des.-Shost. 1927, Тр. сільськогосп. наук. ком. Укр. (ботан.) 1, 3: 124, pro hybr. *Th. dimorphus* Klovov & Des.-Shost. × *Th. graniticus* Klovov & Des.-Shost.; Клоков, Десятова-Шостенко, 1932, Вісник. Київ. Ботсаду, 16: 93; Клоков, Шостенко, 1938, Уч. зап. Харків. держ. ун-ту, 14: 135; Клоков, 1954, Фл. СССР, 21: 574; Клоков, 1960, Фл. УРСР, 9: 338; Меницкий, 1978, Фл. европ. части СССР, 3: 198, pro hybr. *Th. calcareus* Klovov & Des.-Shost. × *Th. marshallianus* Willd.; Дубовик, 2005, Флорогенез Крымско-Новорос. пров.: 149; Крицька, 2014, Укр. бот. журн. 71, 3: 306; Князев, 2015, Бот. журн. 100, 2: 140.

За протоологом: “In rupibus graniticis ad fl. Kaljtshik et Kaljmius... – Маріуп. окр. С. Чардакли – Старий Крим. Граніти по р. Кальчику...”

Lectotypus: “Екатеринославская губ., с. Чардаклы – Старый Крым. Граниты по р. Кальчику, 20.07.1925, Клеопов”, KW No 025650; isolectotypi: LE, CWU No 0050669 (рис. 2) [6, 8].

Примітка: У протолозі *Th. pseudograniticus* голотип назви виду не вказано, а подано перелік опрацьованих гербарних зразків (синтипів) [2]. У 1938 р. М.В. Клоков і Н.О. Шостенко [6] за тип обрали зразок “Сталин. обл. с. Чардаклы – Старый Крым. Граниты по р. Кальчику, 20.07.1925 г, Клеопов. Герб. Инст. Бот. ХГУ. Харьков”, що відповідає синтипу за № 2 протологу і тепер зберігається в гербарії KW. Таким чином, позначення типу авторами таксону є лектотипіфікацією і зразок KW No 025650 є лектотипом, а не голотипом, як вважалося раніше [8]. Зразок CWU No 0050669, незважаючи на деякі розбіжності в тексті етикетки, ми вважаємо ізолектотипом.

13. *Thymus pulegioides* subsp. *ucrainicus* Klovov & Des.-Shost. 1932, Вісн. Київ. ботан. саду, 16: 82; Клоков, Шостенко, 1938, Уч. зап. Харків. держ. ун-ту, 14: 118. – *Th. ucrainicus* (Klovov & Des.-Shost.) Klovov, 1954, Фл. СССР, 21: 486; Клоков,

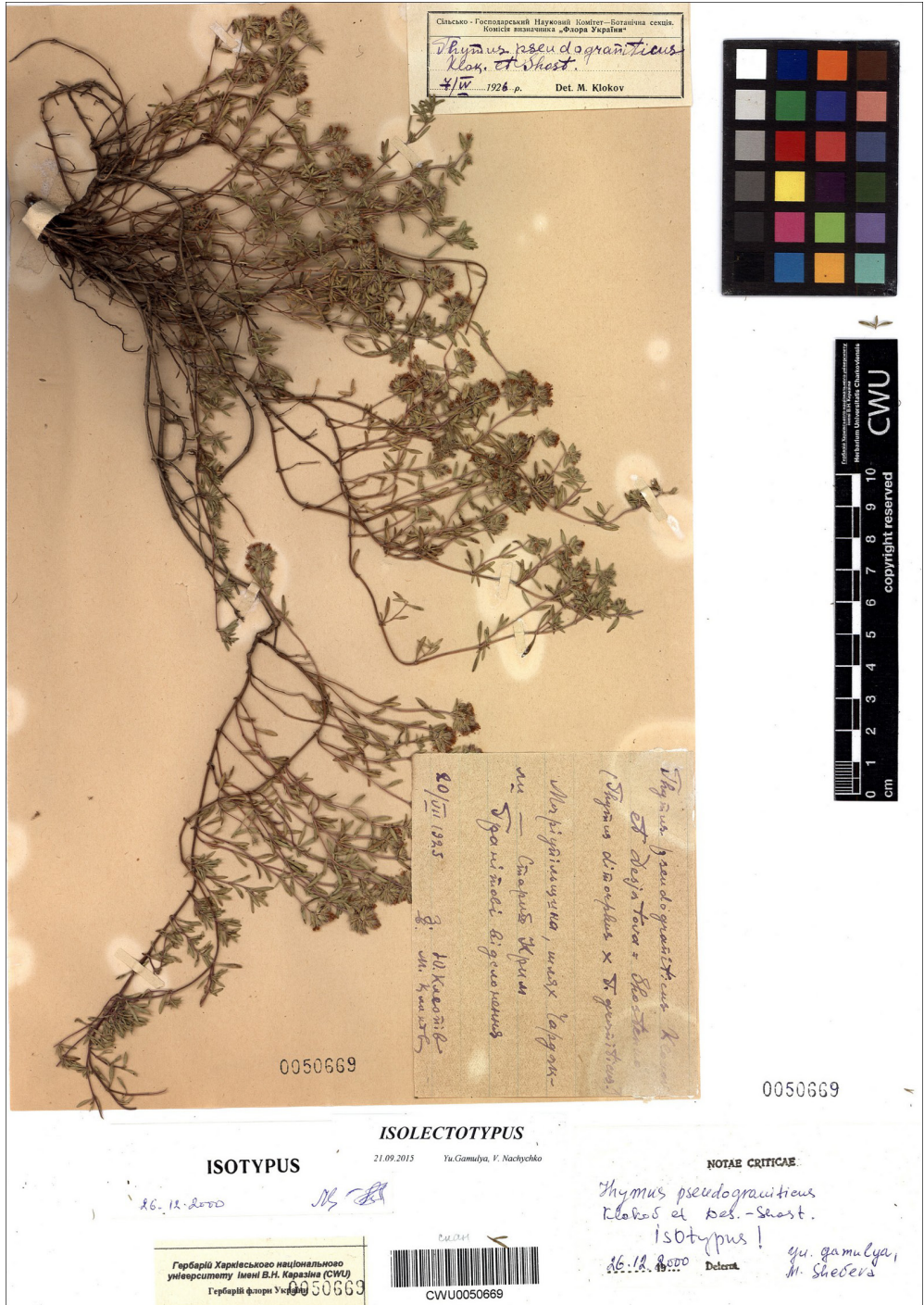

Рис. 2. Ізолектотип *Th. pseudograniticus* (CWU No 0050669)

Fig. 2. Isolectotype of *Th. pseudograniticus* (CWU No 0050669)

1960, Фл. УРСР, 9: 303; Меницкий, 1978, Фл. европ. части СССР, 3: 201, pro syn. *Th. pulegioides* L.; Крицька, 2014, Укр. бот. журн. 71, 3: 307; Князев, 2015, Бот. журн. 100, 2: 134, pro syn. *Th. pulegioides* subsp. *chamaedrys* (Fr.) Guşul.

За протоологом: "...На Україні цей вид є поширений у лісовій північно-західній частині".

Neotypus: "Київ, околиці; ст. Ірпінь. На узліссі, 05.08.1967, М. Клоков", KW No 025670 [8].

Syntypi: 1) "*Thymus glaber* Mill. Казари на Чернігівщині, 22.07.1841, Czernjajev", "Копия этикетки из герб. Черняева. Пачка с дубл. [sine dat. et auct]", CWU No 0050468;

2) "*Thymus pulegioides* L. Округа Шепетовськ. Л-во Славутське. Дача Барбаровська. Меловые обнажения, 11.07.1928, Кожевников", CWU No 0050473;

3) "*Thymus pulegioides* L. subsp. *ucrainicus* nob. Щебрик (місц. наз.). Поруби, коло села Жеребки, Староконст. р., 13.07.1930, Л. Морозова", "*Thymus pulegioides* L. subsp. *ucrainicus* nob., 11.1933, det. M. Klokov et N. Desjatova-Shostenko", CWU No 0050486;

4) "*Thymus pulegioides* L. subsp. *ucrainicus* nob. Багато на рові на півд.-зах. від с. Янушівки Анопільського р., 25.07.1930, Н. Осадча", CWU No 0050487; isosyntypi: CWU NoNo 0050485, 0050490;

5) "*Thymus pulegioides* L. subsp. *ucrainicus* nob. Ліс "Січка" коло села Малий Праутин Анопільського р., 25.07.1930, Л. Морозова", CWU No 0050488;

6) "*Thymus pulegioides* L. С. Щедрова, обнаження гранита по правому бер. р. Буг, 15.08.1928, М. Котов", CWU No 0050505;

7) "*Thymus pulegioides* L. На W від Марковець. Гранитові відслонення, 30.07.1928, Козлов", CWU No 0050494;

8) "*Thymus pulegioides* L. subsp. *ucrainicus*. В 2-х вер. от с. Чернилеговцы по дороге в Чернилеговскую Гуту, поляна у опушки грабового леса, 02.08.1928, М. Котов", CWU No 0050493.

Примітка: У протолозі голотип назви підвиду не вказано, а подано перелік опрацьованих гербарних зразків (синтипів) [4]. До переліку синтипів необхідно також залучати всі зразки *Th. glaber* Mill., які цитуються у більш ранній роботі дослідників [2], на що вказують самі автори таксону у протолозі: "...Нашу расу ні з якою, нам досі відомою, ототожнити не можна, чому ми пропонуємо виділити східньо-європейські *Th. pulegioides* L. в особливу відміну – ssp. *ucrainicus* nob. До неї належать усі примірники, наведені в попередній нашій розвідці, за назвою *Th. glaber* Mill." [4]. До того ж нумерація опрацьованих зразків у протолозі (починається з № 13) продовжує нумерацію опрацьованих зразків *Th. glaber* у попередній публікації [2]. У 1938 р. М.В. Клоков і Н.О. Шостенко як тип назви підвиду позначили зразок "Киевская обл. Фастов. Лес, поруб, на подзолистом песке. Гродзинский. Герб. Бот. Ин-та А. Н. УССР, Киев" [6], що відповідає № 46 в переліку цитованих у протолозі синтипів. Таким чином, позначення типу авторами таксону є лектотипіфікацією, а категорія пропонованого ними типу – лектотип. На сьогодні цей лектотип втрачено і на його заміну позначено неотип [8]. Однак проведення неотипіфікації є безпідставним, оскільки в гербаріях CWU та KW збереглась велика кількість цитованих у протолозі синтипів, що

становлять оригінальний матеріал. Із цього оригінального матеріалу має бути обраний новий лектотип на заміну втраченому.

У гербарії CWU нами виявлено вісім синтипів (деякі з ізосинтипами), що відповідають цитованим у протолозі №№ 4, 15, 18, 23, 24, 32, 34 та 36 відповідно. Нотатка на етикетці зразка CWU No 0050468 свідчить, що він, імовірно, дублет. Тому його можна розглядати як ізосинтип, якщо синтип не втрачено і його вдасться виявити в майбутньому. Зразки CWU NoNo 0050494, 0050505 первинно без визначення і визначені В.О. Начичко у 2015 р. як *Th. pulegioides*, у складі якого зараз розглядають *Th. pulegioides* subsp. *ucrainicus*. Однак зміст етикеток цих зразків повністю відповідає інформації відповідно про зразки № 32 та 34 у протолозі, а самі вони узгоджуються з діагнозом підвиду, тому їх вважаємо синтипами.

14. *Thymus tschernjajevii* Klokov & Des.-Shost. 1927, Тр. сільськогосп. наук. ком. Укр. (ботан.), 1, 3: 117, "*Tschernjajevi*"; Клоков, Десятова-Шостенко, 1932, Вісник. Київ. Ботсаду, 16: 88, "*Czernjaevi*"; Клоков, Шостенко, 1938, Уч. зап. Харків. держ. ун-ту, 14: 123, "*Czernjajevi*"; Клоков, 1954, Фл. СССР, 21: 506; Клоков, 1960, Фл. УРСР, 9: 323; Меницкий, 1978, Фл. европ. части СССР, 3: 203, pro sp. hybr.; Крицька, 2014, Укр. бот. журн. 71, 3: 302; Князев, 2015, Бот. журн. 100, 2: 138. – *Th. marschallianus* Willd. α *sabulicola* Czern. in herb.

За протологом: "Україна (Ucrainia)... – Харьк. у. За Даниловкою на супесках ..."

Lectotypus: "*Thymus*... На супесках за Даниловкою, Junio, a. 1829. В. Czerniaew", KW No 025135; isolectotypus: KW No 025134 [6, 8].

Syntypus: "*Thymus serpyllum* L. Окр. Умани Київской г. Грибокъ, 05.1897, Kaschpurowsky [В.Н. і Ю.Г.: етикетка на зразку з друкованою основою:] "Prov. Kiew, p. SSOFIEWKA", "Herbarium G. Schirjaewi", "*Thymus czernjaevii* sp. n., 02.04.1926, det. N. Desjatova-Shostenko", CWU No 0050450.

Примітка: У протолозі *Th. tschernjajevii* тип назви виду не вказано, а подано перелік опрацьованих гербарних зразків (синтипів) [2]. Виявлений у гербарії зразок CWU No 0050450 відповідає одному із процитованих синтипів (№ 4). Однак у пізнішій публікації [4] автори таксону виключають цей зразок, вважаючи його гібридом (батьківські види не вказані). Ми також поділяємо цю думку і вважаємо згаданий зразок міжвидовим гібридом, одним із батьківських видів якого є *Th. pannonicus* All.

15. *Thymus ziaratinus* Klokov & Des.-Shost. 1936, Труды Бот. ин-та (Баку), 2: 303; Клоков, 1954, Фл. СССР, 21: 557; Ахундов, 1957, Фл. Азербайджана, 7: 379; Тер-Хачатурова, 1967, Фл. Кавказа, 7: 422; Меницкий, 1986, Нов. сист. высш. раст. 23: 132, pro syn. *Th. transcaucasicus* Ronniger; Меницкий, 1987, Фл. Армении, 8: 154, pro syn. *Th. transcaucasicus*.

За протологом: "Transcaucasia, Karabach austr. In decliv. septentr. m-tis Ziarat. In saxosis ca 2430 m..."

Holotypus: "Южн. Карабах, на сев. склонах г. Зиарат, на склонах, около 2430 м, 05.07.1932, И. Карягин и Микулин", ВАК [5].

Paratypus: "*Thymus*. Transcaucasia, Karabach australis, int. m. Kyrss major. In pratis subalpinis, in decliv. meridionalibus > 2000 mt., 23.08.1932, A. Chadarin", "*armenicus* x *Dessiat*. [sine dat. et auct.]", CWU No 0054255.

Примітка: У протолозі автори назви виду навели голотип, а також один паратип [5]. Інформація етикетки цього зразка представлена у протолозі російською мовою. Однак зміст її цілком ідентичний зі змістом етикетки латинською мовою процитованого вище зразка з гербарію CWU, який ми розглядаємо як паратип *Th. ziaratinus*.

Таксон, що не є валідно опублікованим

Thymus marschallianus* f. *hirsuta Klokov & Des.-Shost in herb.; Клоков, Шостенко, 1938, Уч. зап. Харків. держ. ун-ту, 14: 127, nom. nud.

Примітка: Назва цієї форми згадується лише в гербарних матеріалах, а також досить побіжно в одній із публікацій М.В. Клокова та Н.О. Шостенко [6] і не є валідно опублікованою. У гербарії CWU наявний один зразок *Th. marschallianus* f. *hirsuta* з оригінальним визначенням М.В. Клокова та Н.О. Шостенко: “Вблизи Харькова. Сосновый лес [s. dat.], Исольт, Пашенко”, “*Thymus marschallianus* Willd. f. *hirsuta* nob., 1931, det. M. Klokov et N. Desjatova-Shostenko”, CWU No 0050354.

ВИСНОВКИ

У результаті проведення ревізії фондів гербарію Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна (CWU) виявлено низку типових і оригінальних зразків 15-ти таксонів роду *Thymus*, запропонованих М.В. Клоковим і Н.О. Десятовою-Шостенко. Станом на сьогодні цей матеріал представлений одним лектотипом, двома ізолектотипами, 40 синтипамі, 16 ізосинтипамі, п'ятьма паратипами, трьома ізопаратипами та двома оригінальними зразками. Усі виявлені синтипи, паратипи й оригінальні зразки треба враховувати під час подальшого проведення лектотипіфікації назв таксонів, для яких на сьогодні невідомі лектотипи або раніше позначені лектотипи чи голотипи є втрачені, а також ретипіфікації назв, для яких номенклатурні типи позначені з порушенням правил номенклатури.

1. *Dohadina T., Gamulya Yu.* Herbarium of V.N. Karazin Kharkiv National University (CWU). In: Shiyani N.M. (Ed.) **Herbaria of Ukraine. Index Herbariorum Ucrainicum**. Kyiv: Alterpress, 2011: 299–313. (In Ukrainian)
2. *Klokov M., Desjatova-Shostenko N.* Revision of Ukrainian thymes *Thymus* L. **Trudy S.-H. Botaniky**, 1927, 1(3): 110–140. (In Ukrainian)
3. *Klokov M.V., Desjatova-Shostenko N.A.* A critical review of the genus *Thymus* in the flora of South-East of European part of the RSFSR and Western Turkestan. **Izvestiya Bot. Sada AN SSSR**, 1932 (“1931”), 30(3–4): 523–550. (In Russian)
4. *Klokov M., Desjatova-Shostenko N.* Thymes of Ukraine. **Bulletin du Jardin Botanique de Kieff**, 1932, 16: 77–97. (In Ukrainian)
5. *Klokov M.V., Shostenko (Desjatova) N.A.* Thymes of the Caucasus. **Trudy Botanicheskogo Instituta (Baku)**, 1936, 2: 281–310. (In Russian)
6. *Klokov M.V., Shostenko N.A.* Thymes of the European part of the USSR. **Ucheni Zap. Kharkivskoho Derzh. Un-tu**, 1938, 14: 107–154. (In Russian)
7. *Knyasev M.S.* The survey of East European and Ural species of the genus *Thymus* (Lamiaceae). **Bot. Zhurn. (Moscow & Leningrad)**, 2015, 100(2): 114–141. (In Russian) [Google Scholar]
8. *Krytska L.I.* Typification of vascular plant species described from Ukraine: Lamiaceae (genus *Thymus*). **Ukr. Bot. J**, 2014; 71(3): 301–307. (In Ukrainian) [DOI: <https://doi.org/10.15407/ukrbotj71.03.301>; Google Scholar]

9. *Menitsky Yu.* Survey of the genus *Thymus* L. (Lamiaceae) species in the flora of Caucasus. **Novitates Systematicae Plantarum Vascularium**, 1986; 23: 117–142. (In Russian)
10. *Nachychko V.* Survey of the systems of genus *Thymus* L. (Labiatae Juss.). **Odesa National University Herald. Biology**, 2013; 18(2): 7–21. (In Ukrainian)
[DOI: [https://doi.org/10.18524/2077-1746.2013.2\(31\).44597](https://doi.org/10.18524/2077-1746.2013.2(31).44597); Google Scholar]
11. *Nachychko V.* *Thymus* subsect. *Maroccani* Nachychko, nom. nov. **Thaiszia – Journal of Botany**, 2013; 23(2): 137–139.
[Web of Science]
12. *Nachychko V.O.* The genus *Thymus* L. (Labiatae Juss.) in the Ukrainian Carpathian's flora: systematics and taxonomic problems. **Visnyk of the Lviv University. Series Biology**, 2014; 64: 159–169. (In Ukrainian)
[Google Scholar]
13. *Nachychko V.* Diagnostic features of representatives of *Thymus* sect. *Serpyllum* and *T.* sect. *Marginati* (Lamiaceae) and guidance for their herborization. **The Journal of V.N. Karazin Kharkiv National University. Series: Biology**, 2015; 25: 77–89. (In Ukrainian)
[Google Scholar]
14. *Nachychko V.O.* Validation of the name *Thymus* × *pseudoalpestris* (Lamiaceae). **Annales Botanici Fennici**, 2016; 53(5–6): 401–402.
[DOI: <https://doi.org/10.5735/085.053.0611>; Web of Science, Google Scholar]
15. *Nachychko V.O., Honcharenko V.I.* Hybrids of *Thymus* L. (Lamiaceae) genus in flora of the western regions of Ukraine: taxonomic composition and distribution. **Studia Biologica**, 2016; 10(1): 163–186. (In Ukrainian)
[DOI: <https://doi.org/10.30970/sbi.1001.442>; Google Scholar]
16. *Nachychko V.O., Sosnovsky Y.V.* (2638) Proposal to conserve the name *Thymus glabrescens* with a conserved type against *T. odoratissimus* (Lamiaceae). **Taxon**, 2018; 67(4): 819–820.
[DOI: <https://doi.org/10.12705/674.23>; Web of Science, Google Scholar]
17. *Nachychko V.O., Sosnovsky Y.V., Honcharenko V.I.* First record of Balkan *Thymus jankae* (Lamiaceae) from Ukraine, with taxonomic remarks on the species. **Botany Letters**, 2019; 166(1): 41–50.
[DOI: <https://doi.org/10.1080/23818107.2018.1544507>; Web of Science, Google Scholar]
18. *Turland N.J., Wiersema J.H., Barrie F.R., Greuter W., Hawksworth D.L., Herendeen P.S., Knapp S., Kusber W.-H., Li D.-Z., Marhold K., May T.W., McNeill J., Monro A.M., Prado J., Price M.J., Smith G.F.* **International Code of Nomenclature for algae, fungi, and plants (Shenzhen Code) adopted by the Nineteenth International Botanical Congress Shenzhen, China, July 2017** [Regnum Vegetabile 159]. Glashütten: Koeltz Botanical Books, 2018. XXXVIII, 254 p.
[DOI: <https://doi.org/10.12705/Code.2018>]

TYPICAL SPECIMENS OF THE GENUS *THYMUS* L. (LAMIACEAE) IN THE HERBARIUM OF V.N. KARAZIN KHARKIV NATIONAL UNIVERSITY (CWU)

V.O. Nachychko^{*1}, Yu.G. Gamulya²

¹ *Ivan Franko National University of Lviv, 44, Cheremshyna St., Lviv 79014, Ukraine*

² *V.N. Karazin Kharkiv National University, 4, Svobody Square, Kharkiv 61022, Ukraine*

**Corresponding author: e-mail: nachychko@gmail.com*

The paper presents the results of revision and arrangement of the *Thymus* L. (Lamiaceae Martinov) genus collection in the assets of herbarium of V.N. Karazin Kharkiv National University (CWU). At critical study of herbarium specimens and protologues a number of type and original specimens of 15 taxa which were revealed and

proposed by *Thymus* monographs M.V. Klokov and N.O. Desjatova-Shostenko: *Thymus armeniacus* Klokov & Des.-Shost., *Th. borysthenicus* Klokov & Des.-Shost., *Th. daghestanicus* Klokov & Des.-Shost., *Th. dimorphus* Klokov & Des.-Shost., *Th. dimorphus* [without rank] *steppaceus* Klokov & Des.-Shost., *Th. dimorphus* Klokov & Des.-Shost. × *Th. marschallianus* Willd., *Th. dubjanskyi* Klokov & Des.-Shost., *Th. eltonicus* Klokov & Des.-Shost., *Th. kirgisorum* var. *creticola* Klokov & Des.-Shost., *Th. migricus* Klokov & Des.-Shost., *Th. mugodzharcicus* Klokov & Des.-Shost., *Th. pseudograniticus* Klokov & Des.-Shost., *Th. pulegioides* subsp. *ucrainicus* Klokov & Des.-Shost., *Th. tschernjajevii* Klokov & Des.-Shost., and *Th. ziaratinus* Klokov & Des.-Shost. At present, this material includes one lectotype, two isolectotypes, 40 syntypes, 16 isosyntypes, five paratypes, three isoparatypes, and two original specimens. In the provided annotated list of type and original specimens, each taxon is presented with an indication of its Latin name with nomenclatural citation, main synonyms, basic taxonomic literature, information from protologue, nomenclatural type and place of its storage, as well as critical notes on previous typifications and/or individual specimens.

Keywords: *Thymus*, herbarium CWU, original material, nomenclatural type, protologue

Одержано: 30.12.2018